

Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc
Phòng Kinh tế và Thương vụ

BẢN TIN KINH TẾ - THƯƠNG MẠI THÁNG 3/2026

I. Tình hình kinh tế Trung Quốc

1. Về sản xuất công nghiệp

Trong 2 tháng đầu năm 2026, giá trị gia tăng công nghiệp của các doanh nghiệp quy mô lớn tăng 6,3% so với cùng kỳ năm 2025, cao hơn 1,1 điểm phần trăm so với tháng 12/2025. Trong ba nhóm ngành chính, ngành khai khoáng tăng 6,1%, ngành chế tạo tăng 6,6%, còn ngành sản xuất và cung cấp điện, nhiệt, khí đốt và nước tăng 4,7%. Đáng chú ý, ngành chế tạo thiết bị tăng 9,3%, còn ngành chế tạo công nghệ cao tăng 13,1%, cao hơn đáng kể so với mức tăng chung của toàn ngành công nghiệp. Một số sản phẩm công nghệ tăng trưởng mạnh, như thiết bị in 3D tăng 54,1%, pin lithium-ion tăng 42,6%, robot công nghiệp tăng 31,1%.

Trong tháng 02/2026, giá trị gia tăng công nghiệp tăng 0,83% so với tháng 01/2026. Chỉ số PMI ngành chế tạo đạt 49,0, còn chỉ số kỳ vọng sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp đạt 53,2, tăng 0,6 điểm so với tháng 01/2026.

2. Về ngành dịch vụ

Trong 2 tháng đầu năm 2026, chỉ số sản xuất của ngành dịch vụ tăng 5,2% so với cùng kỳ năm 2025, cao hơn 0,2 điểm phần trăm so với tháng 12/2025. Một số lĩnh vực tăng trưởng nhanh gồm dịch vụ truyền dẫn thông tin, phần mềm và công nghệ thông tin tăng 10,1%; dịch vụ cho thuê và thương mại tăng 8,2%; ngành tài chính tăng 7,0%; vận tải, kho bãi và bưu chính tăng 6,3%; còn dịch vụ lưu trú và ăn uống tăng 5,4%.

3. Về tổng doanh số bán lẻ

Tổng doanh số bán lẻ hàng tiêu dùng của cả nước đạt 8.607,9 tỷ Nhân dân tệ, tăng 2,8% so với cùng kỳ năm 2025 và cao hơn 1,9 điểm phần trăm so với tháng 12/2025. Doanh số bán lẻ hàng hóa đạt 7.581,5 tỷ Nhân dân tệ, tăng 2,5%, còn doanh thu dịch vụ ăn uống đạt 1.026,4 tỷ Nhân dân tệ, tăng 4,8%.

Trong tháng 2/2026, tổng doanh số bán lẻ tăng 0,81% so với tháng 01/2026.

4. Về đầu tư

Trong 2 tháng đầu năm 2026, tổng đầu tư tài sản cố định (không bao gồm hộ nông dân) đạt 5.272,1 tỷ Nhân dân tệ, tăng 1,8% so với cùng kỳ năm 2025, trong khi cả năm trước giảm 3,8%. Nếu loại trừ đầu tư bất động sản, mức tăng đạt 5,2%.

Đầu tư vào cơ sở hạ tầng tăng 11,4%, đầu tư vào ngành chế tạo tăng 3,1%, trong khi đầu tư bất động sản giảm 11,1%. Diện tích bán nhà ở thương mại mới đạt 92,93 triệu m², giảm 13,5%. Tổng giá trị bán nhà đạt 818,6 tỷ Nhân dân tệ, giảm 20,2%.

Xét theo ngành kinh tế, đầu tư vào các ngành công nghệ cao tăng 5,1%, trong đó sản xuất thiết bị hàng không – vũ trụ tăng 20,2%, dịch vụ nghiên cứu và thiết kế tăng 20,6%, còn dịch vụ thông tin tăng 16,5%.

Tính riêng trong tháng 02/2026, đầu tư tài sản cố định tăng 0,39% so với tháng trước.

5. Về ngoại thương

Trong 2 tháng đầu năm 2026, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa đạt 7.732,1 tỷ Nhân dân tệ, tăng 18,3% so với cùng kỳ năm 2025, cao hơn 13,4 điểm phần trăm so với tháng 12/2025. Trong đó, xuất khẩu đạt 4.617,8 tỷ Nhân dân tệ, tăng 19,2%, còn nhập khẩu đạt 3.114,3 tỷ Nhân dân tệ, tăng 17,1%.

Về đối tác thương mại, trong hai tháng đầu năm, tổng kim ngạch thương mại của Trung Quốc với ASEAN đạt 1,24 nghìn tỷ Nhân dân tệ, tăng 20,3%; tổng kim ngạch thương mại với EU đạt 998,94 tỷ Nhân dân tệ, tăng 19,9%; tổng kim ngạch thương mại với Mỹ đạt 609,71 tỷ Nhân dân tệ, giảm 16,9%. Trong cùng kỳ, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu của Trung Quốc với các nước tham gia Sáng kiến Vành đai và Con đường đạt 4,02 nghìn tỷ Nhân dân tệ, tăng 20%.

6. Về tỷ lệ thất nghiệp

Trong 2 tháng đầu năm 2026, tỷ lệ thất nghiệp khảo sát tại khu vực thành thị trung bình là 5,3%, tương đương cùng kỳ năm 2025. Tỷ lệ thất nghiệp tại 31 thành phố lớn là 5,1%. Thời gian làm việc trung bình mỗi tuần của người lao động trong doanh nghiệp là 48,1 giờ.

7. Về các chỉ số CPI, PPI

Trong 2 tháng đầu năm 2026, chỉ số giá tiêu dùng (CPI) tăng 0,8% so với cùng kỳ năm 2025. Trong đó, CPI trong tháng 01/2026 tăng 0,2%, CPI trong tháng 02/2026 tăng 1,3%.

Chỉ số giá sản xuất (PPI) trong 2 tháng đầu năm 2026 giảm 1,2% so với cùng kỳ năm 2025. Chỉ số PPI trong tháng 01/2026 và tháng 02/2026 lần lượt giảm 1,4% và 0,9%.

II. Thông tin thị trường, chính sách mới, kết nối doanh nghiệp

1. Thương mại đầu tư Việt Nam - Trung Quốc

Theo dữ liệu của Tổng cục Hải quan Trung Quốc, trong 2 tháng đầu năm 2026, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu Trung - Việt đạt 47,93 tỷ USD, tăng 27,7%, trong đó Việt Nam xuất khẩu 16,7 tỷ USD, tăng 30,1%, nhập khẩu 31,23 tỷ USD, tăng 26,4%, nhập siêu 14,53 tỷ USD, tăng 22,3%. Việt Nam là đối tác

thương mại lớn thứ tư toàn cầu của Trung Quốc, sau Mỹ (86,64 tỷ USD), Hàn Quốc (61,38 tỷ USD), Nhật Bản (52,55 tỷ USD).

Trong 2 tháng đầu năm 2026, tổng vốn đầu tư Trung Quốc vào Việt Nam đạt 807,46 triệu USD, chiếm 13,38% tổng vốn đầu tư, giảm 9,6% so với cùng kỳ, xếp thứ 3 sau Hàn Quốc (1,98 tỷ USD) và Singapore (1,9 tỷ USD). Trung Quốc dẫn đầu về số lượng dự án đầu tư mới với 192 dự án (chiếm 30,96%) và đứng đầu về lượng giao dịch góp vốn, mua cổ phần, mua phần vốn góp đạt 84,49 triệu USD (chiếm 28,45%).

2. Quy định quản lý đăng ký doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài mới

2.1. Ngày 19/3/2026, Tổng cục Hải quan Trung Quốc đã ban hành **Thông báo số 27** nhằm hướng dẫn triển khai **“Quy định đăng ký cơ sở sản xuất thực phẩm nhập khẩu ở nước ngoài”** (Nghị định số 280), có hiệu lực từ ngày **01/6/2026**, trong đó có một số nội dung như sau:

(i) Về danh mục kèm theo Quy định đăng ký:

- Xác định Danh mục thực phẩm nhập khẩu cần đăng ký qua cơ quan Chính phủ nước xuất khẩu bao gồm: Thịt và các sản phẩm từ thịt, ruột động vật (dùng làm vỏ xúc xích), yến sào và các sản phẩm từ yến sào, sản phẩm từ ong, trứng và các sản phẩm từ trứng, dầu mỡ thực phẩm, các loại bánh có nhân, ngũ cốc dùng làm thực phẩm, bột ngũ cốc và mạch nha, rau tách nước (rau khô, rau sấy), bột gia vị, quả hạch và các loại hạt, trái cây sấy, thực phẩm ăn kiêng đặc biệt, thực phẩm bảo vệ sức khỏe, sữa và các sản phẩm từ sữa, thủy sản

- Xác định Danh sách thực phẩm không được tự động gia hạn đăng ký bao gồm: Thịt và các sản phẩm từ thịt, yến sào và các sản phẩm từ yến sào.

- Xác định phạm vi doanh nghiệp bảo quản thực phẩm nhập khẩu ở nước ngoài cần thực hiện quản lý đăng ký theo Quy định đăng ký bao gồm: Kho lạnh dùng để bảo quản thực phẩm có nguồn gốc động vật trên cạn và thủy sản.

(ii) Yêu cầu khai báo hàng nhập khẩu liên quan đến đăng ký:

- Yêu cầu khai báo thông tin: Đối với thực phẩm nhập khẩu dưới dạng hàng hóa, được đưa vào thị trường Trung Quốc để làm thực phẩm cho người hoặc làm nguyên liệu chế biến thực phẩm, khi khai báo nhập khẩu phải ghi chính xác mã số đăng ký tại Trung Quốc của doanh nghiệp sản xuất nước ngoài tương ứng với “Nước (Khu vực) sản xuất” của thực phẩm nhập khẩu đó vào ô “Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài” (Mã giấy phép “519”) tại mục “Chứng nhận sản phẩm” của tờ khai hải quan; và khai báo chính xác mục “Sử dụng” tại mục “Khai báo hàng hóa” của tờ khai hải quan là “dùng làm thực phẩm”.

- Yêu cầu khai báo đối với thực phẩm nhập khẩu: Đối với doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nước ngoài thuộc diện cần đăng ký thông qua cơ quan Chính

phủ nước xuất khẩu, sản phẩm được sản xuất trong thời đăng ký có hiệu lực có thể được khai báo nhập khẩu (bao gồm cả thực phẩm được sản xuất trong thời hạn hiệu lực và còn hạn sử dụng của doanh nghiệp không được gia hạn sau khi hết hạn đăng ký); đối với doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nước ngoài tự đăng ký, khi khai báo nhập khẩu, đăng ký của doanh nghiệp phải còn hiệu lực; đối với doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nước ngoài bị tạm dừng, hủy bỏ, thu hồi đăng ký, việc khai báo nhập khẩu thực phẩm đã được vận chuyển trước ngày bị tạm dừng, hủy bỏ, thu hồi sẽ không bị ảnh hưởng.

(iii) Về đăng ký và tra cứu thông tin:

- Hệ thống quản lý đăng ký doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài: <https://cifer.singlewindow.cn>. Tổng cục Hải quan Trung Quốc khuyến cáo các doanh nghiệp liên quan cần nhận biết rõ, tránh truy cập vào các trang web giả mạo dẫn đến thiệt hại.

- Kênh tra cứu thông tin: Thông tin về mã số đăng ký tại Trung Quốc, thời hạn hiệu lực của doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài đã được cấp đăng ký có thể được tra cứu qua chức năng “Danh sách đăng ký doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài” trên trang web chính thức của Tổng cục Hải quan Trung Quốc hoặc trên Hệ thống đăng ký.

Các tài liệu như Hướng dẫn thủ tục đăng ký dành cho doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài, Hướng dẫn sử dụng Hệ thống đăng ký, Đường dây nóng tư vấn về đăng ký có thể được tra cứu qua chức năng “Hướng dẫn thủ tục” trên Hệ thống đăng ký, hoặc tham khảo Hướng dẫn thủ tục được công bố trên trang web của Tổng cục Hải quan Trung Quốc. Loại sản phẩm liên quan đến đăng ký doanh nghiệp sản xuất thực phẩm nhập khẩu nước ngoài cùng với mã số hải quan và mã nhận diện quản lý tương ứng có thể được tra cứu qua chức năng “Tra cứu loại sản phẩm” trên Hệ thống đăng ký.

(iv) Giải thích khác:

- Danh mục nông sản sơ chế nhập khẩu cần thực hiện đăng ký doanh nghiệp nước ngoài, yêu cầu khai báo nhập khẩu và phương thức tra cứu được thực hiện theo Thông báo số 219 năm 2025 của Tổng cục Hải quan Trung Quốc.

- Việc thực hiện công tác đăng ký doanh nghiệp nước ngoài đối với thực phẩm nhập khẩu và nông sản sơ chế nhập khẩu, Tổng cục Hải quan Trung Quốc không thu bất kỳ khoản phí nào.

2.2. Về những thuận lợi mà Nghị định số 280 sẽ mang lại cho doanh nghiệp khi triển khai:

(i) Các quy định tại Nghị định số 280 xem xét đến sự liên tục với các hệ thống đăng ký hiện có. Hoạt động thương mại thực phẩm nhập khẩu của 96.000 công ty thực phẩm hiện đang đăng ký trên toàn cầu sẽ không bị ảnh hưởng, và họ sẽ nhận được nhiều tiện ích hơn thông qua việc thực thi các quy định mới. Một trong số đó là việc tự động gia hạn đăng ký cho 95% các công ty đã đăng

ký. Theo Thông báo Nghị định số 280 và Thông báo 27, việc tự động gia hạn đăng ký chỉ được thực hiện đối với các công ty sản xuất thực phẩm không sản xuất thịt và các sản phẩm từ thịt hoặc không chế biến tổ yến và các sản phẩm từ tổ yến. Đối với các doanh nghiệp sản xuất/chế biến hai mặt hàng trên không thể tự động gia hạn. Quy định tại Nghị định số 280 gia hạn thời gian nộp đơn gia hạn từ 3-6 tháng trước khi hết hạn lên 3-12 tháng, cho phép các doanh nghiệp có thêm thời gian để nộp đơn gia hạn.

(ii) Thuận tiện hơn cho việc thay đổi đối với các doanh nghiệp hiện hữu. Đối với các doanh nghiệp đã đăng ký và cần thay đổi, Hải quan Trung Quốc áp dụng cách tiếp cận linh hoạt và thực tế hơn, chủ yếu đánh giá xem các thay đổi có ảnh hưởng đáng kể đến hệ thống quản lý và bảo vệ an toàn vệ sinh thực phẩm hay không trước khi quyết định phê duyệt, từ đó đảm bảo hoạt động bình thường của ngành thương mại thực phẩm ở mức tối đa.

2.3. Về các danh mục, danh sách và phạm vi trong Thông báo số 27

(i) Danh mục thực phẩm nhập khẩu cần đăng ký qua cơ quan Chính phủ nước xuất khẩu đã được giảm bớt so với quy định tại Lệnh 248. So với quy định cũ, sáu nhóm sản phẩm nông nghiệp sơ cấp dùng làm thực phẩm đã được loại bỏ: hạt có dầu, ngũ cốc, rau tươi, đậu khô, gia vị, cà phê và ca cao chưa rang. Đối với các doanh nghiệp sản xuất nông sản sơ cấp bị loại bỏ, trước đó Hải quan Trung Quốc đã ban hành Thông báo số 219 năm 2025 để đảm bảo tính liên tục trong quản lý.

(ii) Làm rõ Danh sách thực phẩm không được tự động gia hạn đăng ký dựa trên đánh giá rủi ro, cần phối hợp với cơ quan chức năng của nước xuất khẩu để tiến hành các đánh giá cần thiết trong quá trình gia hạn đăng ký doanh nghiệp nhằm thắt chặt hơn nữa “van an toàn”

(iii) Theo thông lệ quốc tế, Phạm vi doanh nghiệp bảo quản thực phẩm nhập khẩu ở nước ngoài cần thực hiện quản lý đăng ký theo Quy định đăng ký đã được xác định.

3. Gặp gỡ, kết nối doanh nghiệp

Trong tháng 3/2026, Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc đã làm việc với các tập đoàn Sunwah, ZTE, Taekwang Power, Tập đoàn Phát triển Trung Quan Thôn, Công ty TNHH tập đoàn Năng lượng WINDEY (WINDEY), tập đoàn công nghệ cao FOSUN và Công ty Brain International trong đó có một số nội dung đáng chú ý như sau:

(i) Tập đoàn Sunwah bày tỏ quan tâm, mong muốn hợp tác với Việt Nam trong các lĩnh vực y dược, tế bào gốc, trung tâm dữ liệu, công nghệ cao như trí tuệ nhân tạo, robot, máy bay không người lái, kinh tế không gian tầm thấp.

(ii) Tập đoàn ZTE đề xuất tổ chức các đoàn doanh nghiệp công nghệ cao sang Việt Nam khảo sát cơ hội đầu tư; cho biết sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm và công nghệ trong lĩnh vực xây dựng nhà máy thông minh nếu các cơ quan hoặc

doanh nghiệp Việt Nam quan tâm; sẵn sàng mời các đoàn Việt Nam sang tham quan tại các nhà máy sản xuất của tập đoàn.

(iii) Tập đoàn Trung Quan Thôn cho biết năm 2025 Trung Quan Thôn đã tổ chức Diễn đàn đổi mới sáng tạo Trung Quốc - ASEAN, thu hút sự quan tâm của nhiều doanh nghiệp công nghệ Trung Quốc đối với thị trường ASEAN, cho thấy xu hướng mở rộng sang khu vực Đông Nam Á của các công ty công nghệ Trung Quốc đang gia tăng. Trong thời gian tới hai bên có thể xem xét diễn đàn riêng giữa Trung Quan Thôn và Việt Nam hoặc giữa Bắc Kinh và Hà Nội để thúc đẩy hợp tác công nghệ sâu hơn.

(iv) Tập đoàn WINDEY cam kết hợp tác lâu dài trong quá trình chuyển đổi năng lượng sạch của Việt Nam và mong muốn tăng cường mối quan hệ với các cơ quan chính phủ của Việt Nam và các doanh nghiệp về lĩnh vực năng lượng của Việt Nam thông qua nhiều hình thức hợp tác.

(v) Tập đoàn công nghệ cao FOSUN và Công ty Brain International quan tâm và mong muốn kết nối với các đối tác tiềm năng của Việt Nam trong lĩnh vực trung tâm dữ liệu và chuyển đổi số.

4. Cơ hội kết nối giao thương, cung ứng hàng hóa

4.1. Công ty TNHH Nhân lực Kiến Tường (Jianxiang) Sơn Đông

- **Thông tin doanh nghiệp:** Là doanh nghiệp nhân lực toàn diện tích hợp tuyển dụng lao động nước ngoài, du học và cung ứng lao động trong nước Trung Quốc. Lĩnh vực kinh doanh chính là tuyển dụng lao động nước ngoài, bao gồm hơn 20 quốc gia như Nhật Bản, Hàn Quốc, Israel, Singapore, Indonesia và Angola. Công ty đã thiết lập quan hệ đối tác chuyên giao nhân tài ổn định với nhiều trường đại học nước ngoài. Với sự phát triển liên tục của hợp tác năng lực sản xuất quốc tế, ngày càng nhiều doanh nghiệp Trung Quốc đầu tư và hoạt động ở nước ngoài, tạo ra nhu cầu ngày càng cấp thiết đối với dịch vụ nhân lực quốc tế.

- **Nhu cầu hợp tác:** Tìm kiếm đối tác nước ngoài về dịch vụ nhân lực chất lượng cao để thiết lập quan hệ đối tác chiến lược lâu dài

- **Đầu mối liên hệ:** Thương vụ Việt Nam tại Trung Quốc - Email: cn@moit.gov.vn

2. Công ty TNHH Công nghệ Thông minh Loan Khởi (Luanqi) Sơn Đông

- **Thông tin doanh nghiệp:** Doanh nghiệp tư nhân định hướng công nghệ cao chuyên nghiên cứu và phát triển, sản xuất hệ thống điều khiển thông minh, robot công nghiệp và thiết bị tự động hóa logistics. Hoạt động kinh doanh bao gồm nghiên cứu và phát triển, sản xuất và thương mại toàn cầu, chủ yếu tập trung vào các lĩnh vực sau: xe đẩy sàn phẳng nâng hạ thủy lực và robot vận chuyển thông minh. Về lĩnh vực thương mại điện tử xuyên biên giới và thương

mại quốc tế, doanh nghiệp là nhà bán lẻ KA chủ chốt trên nền tảng SKA của Alibaba, sở hữu đội ngũ vận hành chuyên nghiệp và nguồn vốn đầu tư hàng triệu Nhân dân tệ. Hoạt động kinh doanh trải rộng hơn 170 quốc gia trên toàn thế giới, với bộ phận thương mại quốc tế chuyên trách và khả năng mở rộng thương mại quốc tế mạnh mẽ. Ngoài ra, công ty còn sở hữu nhà máy sản xuất riêng, khu vực trưng bày quảng cáo đa chủng loại sản phẩm và vườn ươm nhân tài.

- **Nhu cầu hợp tác:** Hợp tác kỹ thuật (phát triển thông minh hóa và xanh hóa cho máy móc kỹ thuật loại nhỏ); mở rộng thị trường nước ngoài (Châu Âu, Châu Mỹ, Đông Nam Á, sáng kiến BRI); nhập khẩu các linh kiện cốt lõi.

- **Đầu mối liên hệ:** Thương vụ Việt Nam tại Trung Quốc - Email: cn@moit.gov.vn.

III. Quan hệ kinh tế đối ngoại giữa Trung Quốc và các nước

1. Với Mỹ

- Từ 15-16/3/2026, Trung Quốc và Mỹ đã tiến hành vòng đàm phán thương mại thứ 6 tại Paris, Pháp. Về phía Trung Quốc, Thứ trưởng Bộ Thương mại Trung Quốc Lý Thành Cương cho biết Trung Quốc và Mỹ đã tiến hành các cuộc tham vấn sâu rộng, thẳng thắn và mang tính xây dựng. Cả hai bên nhất trí “tiếp tục duy trì mức thuế quan ổn định” và thảo luận về khả năng thiết lập một cơ chế thúc đẩy đầu tư song phương. Hai bên đã đạt được một số đồng thuận sơ bộ về một số vấn đề và sẽ tiếp tục đối thoại.

Theo Thứ trưởng Bộ Thương mại Trung Quốc Lý Thành Cương, Trung Quốc ghi nhận việc Mỹ đã áp dụng “khá nhiều” biện pháp hạn chế đối với Trung Quốc trên lĩnh vực thương mại và kinh tế. Bắc Kinh cũng bày tỏ sự phản đối đối với các cuộc điều tra theo Mục 301, Đạo luật Thương mại 1974 do Văn phòng Đại diện Thương mại Mỹ mới công bố tuần trước. Ông Lý Thành Cương nhấn mạnh Trung Quốc sẽ theo dõi sát sao các cuộc điều tra này và có những biện pháp kịp thời để bảo vệ lợi ích hợp pháp của nước này.

Về phía Mỹ, Bộ trưởng Tài chính Mỹ Scott Bessent cho biết các cuộc đàm phán “rất tốt” và quan hệ giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới “ổn định”. Các cuộc thảo luận chủ yếu tập trung vào các cam kết mua hàng từ Trung Quốc.

- Mỹ đã mở hai cuộc điều tra theo Mục 301, Đạo luật thương mại năm 1974 nhắm vào: (i) 16 đối tác thương mại trong đó có TQ liên quan đến các hành vi thương mại không công bằng; (ii) 60 nền kinh tế bao gồm TQ liên quan đến lao động cưỡng bức. Trước động thái trên, người phát ngôn Bộ Ngoại giao và Bộ Thương mại TQ lần đưa ra các bình luận liên quan, trong đó tập trung: (i) Chỉ trích động thái trên của Mỹ và phản đối mọi hình thức áp đặt thuế quan đơn phương; (ii) Nhấn mạnh lập trường của TQ trong giải quyết các vấn đề kinh tế - thương mại là thông qua đối thoại, tham vấn trên cơ sở bình đẳng, tôn trọng và cùng có lợi; (iii) TQ sẽ theo sát diễn biến tình hình và bảo lưu mọi biện pháp cần thiết để bảo vệ quyền và lợi ích của mình.

- Ngày 27/3/2026, Bộ Thương mại Trung Quốc công bố hai cuộc điều tra thương mại nhằm vào Mỹ, cụ thể: (i) Cuộc điều tra thứ nhất nhắm vào các hành động của Mỹ mà phía Bắc Kinh cho là gây gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu. Nội dung bao gồm các hạn chế đối với hàng hóa Trung Quốc thâm nhập thị trường Mỹ, các biện pháp kiểm soát xuất khẩu đối với công nghệ tiên tiến và những giới hạn về đầu tư song phương trong các lĩnh vực trọng yếu; (ii) Cuộc điều tra thứ hai tập trung cụ thể vào những yếu tố mà Trung Quốc mô tả là rào cản của Mỹ đối với sản phẩm xanh. Các nội dung bao gồm hạn chế xuất khẩu sản phẩm năng lượng tái tạo của Trung Quốc sang Mỹ và những giới hạn trong hợp tác công nghệ xanh. Bộ Thương mại Trung Quốc cho rằng một số biện pháp trong cả hai cuộc điều tra có thể vi phạm các quy tắc của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) và những hiệp định mà hai nước đã cùng ký kết.

Mỗi cuộc điều tra có thời hạn thực hiện là sáu tháng và có thể gia hạn thêm ba tháng. Điều này tạo cơ sở pháp lý cho các biện pháp đối ứng trong tương lai và tạo lợi thế cho phía Bắc Kinh trước bất kỳ cuộc đàm phán nào. Đầu tháng này, Văn phòng Đại diện Thương mại Mỹ (USTR) đã khởi xướng cuộc điều tra theo Điều khoản 301 đối với Trung Quốc và 15 nền kinh tế khác về cáo buộc dư thừa năng lực sản xuất.

2. Với Anh

- Trước việc Anh áp đặt trừng phạt lên nhiều doanh nghiệp Trung Quốc với lý do liên quan đến Nga, người phát ngôn Bộ Thương mại Trung Quốc ngày 02/3/2026 cho biết: (i) Phía Anh đã nhiều lần dùng lý do liên quan đến Nga để đưa doanh nghiệp Trung Quốc vào danh sách trừng phạt. Đây là hành động trừng phạt đơn phương, không có căn cứ pháp lý quốc tế, cũng không được Liên hợp quốc ủy quyền. Trung Quốc hết sức bất bình và kiên quyết phản đối việc này; (ii) Liên quan đến vấn đề khủng hoảng Ukraine, Trung Quốc luôn kiểm soát chặt chẽ việc xuất khẩu các mặt hàng lưỡng dụng theo đúng quy định của pháp luật. Quan hệ giao lưu, hợp tác bình thường giữa doanh nghiệp Trung Quốc và Nga không nên bị can thiệp và ảnh hưởng; (iii) Trung Quốc yêu cầu phía Anh, xuất phát từ việc duy trì đà phát triển tốt đẹp của quan hệ Trung - Anh, ngay lập tức sửa chữa hành động sai trái, hủy bỏ các biện pháp trừng phạt đối với các doanh nghiệp Trung Quốc. Trung Quốc sẽ áp dụng các biện pháp cần thiết để kiên quyết bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của các doanh nghiệp Trung Quốc.

- Từ 11-14/3/2026, Ủy ban Xúc tiến Thương mại Quốc tế Trung Quốc (CCPIT) đã tổ chức đoàn đại biểu doanh nhân Trung Quốc thăm Vương quốc Anh, với các hoạt động tại London và Edinburgh. Trong khuôn khổ chuyến thăm, đoàn đã tham dự các hoạt động như Hội nghị bàn tròn Hiến chương Trái đất 2026 về “Sáng kiến Thị trường bền vững”; triển lãm chuyên đề về Trung

Quốc; buổi tiếp đón cấp cao và một cuộc gặp gỡ giữa các CEO của Hội đồng Trung Quốc và Hội đồng Toàn cầu.

Trong khuôn khổ chuyến thăm, CCPIT và Hội đồng Doanh nghiệp Trung Quốc-Anh đã phối hợp tổ chức Hội nghị kết nối doanh nghiệp Trung Quốc – Anh (Scotland). Tại sự kiện, doanh nghiệp hai bên đã tiến hành trao đổi sâu rộng và đạt được nhiều kết quả hợp tác tích cực.

3. Với Canada

Ngày 27/2/2026, Cục Phòng vệ Thương mại, Bộ Thương mại Trung Quốc đã ban hành Thông báo số 13 năm 2026, theo đó từ ngày 01/3-31/12/2026, Trung Quốc sẽ bãi bỏ mức thuế bổ sung 100% đối với khô dầu hạt có dầu và đậu Hà Lan nhập khẩu từ Canada từ mức 84% xuống còn khoảng 15%, đồng thời xóa bỏ mức thuế 25% đối với tôm hùm và cua Canada. Trong khi đó, Canada đồng ý cho phép nhập khẩu 49.000 xe điện do Trung Quốc sản xuất với mức thuế ưu đãi 6,1%, tương đương mức thuế tối huệ quốc trước đây.

Theo Bộ Thương mại Trung Quốc, quyết định được đưa ra sau khi Canada nói lỏng một phần các biện pháp hạn chế liên quan đến xe điện và các sản phẩm thép của Trung Quốc. Dù phía Trung Quốc chưa công bố chi tiết danh mục hàng hóa được miễn thuế, giới quan sát nhận định đây là bước triển khai thỏa thuận đạt được trong chuyến thăm Trung Quốc hồi tháng 01/2026 của Thủ tướng Canada Mark Carney.

4. Với Triều Tiên

Theo thông tin trên website chính thức của hãng hàng không Air China, chuyến bay thẳng giữa Bắc Kinh và Bình Nhưỡng (CA121) hoạt động trở lại từ ngày 30/3. Vé hiện có thể được đặt qua trang website chính thức của Air China và các nền tảng du lịch khác.

CA121 khởi hành từ Bắc Kinh lúc 8 giờ 5 phút và đến sân bay Bình Nhưỡng lúc 11 giờ, theo giờ địa phương. CA122 rời sân bay Bình Nhưỡng lúc 12 giờ và đến sân bay quốc tế Thủ đô Bắc Kinh lúc 12 giờ 55 phút theo giờ Bắc Kinh. Hiện tại, đường bay này sẽ duy trì một chuyến mỗi tuần.

Trước đó, hãng hàng không Air Koryo của Triều Tiên đã khởi động lại đường bay Bình Nhưỡng-Bắc Kinh vào tháng 8/2023, khai thác hai chuyến mỗi tuần.

Theo thông báo mới đây của Tập đoàn Đường sắt quốc gia Trung Quốc, bắt đầu từ ngày 12/3, các chuyến tàu khách quốc tế sẽ hoạt động theo cả hai chiều giữa Bắc Kinh, Đan Đông, Trung Quốc, với Bình Nhưỡng, Triều Tiên.

Các chuyến tàu giữa Bắc Kinh và Bình Nhưỡng khởi hành từ ga Bắc Kinh và Bình Nhưỡng vào các ngày thứ hai, thứ tư, thứ năm và thứ bảy hằng tuần. Riêng các chuyến tàu giữa Đan Đông và Bình Nhưỡng sẽ khởi hành hằng ngày.

5. Với ASEAN

(i) Với Malaysia

Tháng 3/2026, Cơ quan Phát triển Đầu tư Malaysia (MIDA) cho biết Trung Quốc đã vươn lên trở thành nguồn đầu tư nước ngoài lớn nhất vào Malaysia, đóng vai trò quan trọng trong thúc đẩy tăng trưởng kinh tế nước này.

Cụ thể, vốn đầu tư từ Trung Quốc đạt 43,7 tỷ ringgit, tăng tới 90,3% so với năm 2025, vượt xa các đối tác khác. Singapore đứng thứ hai với 8,9 tỷ ringgit, tiếp theo là Mỹ, Hong Kong và Quần đảo Virgin thuộc Anh. Dòng vốn Trung Quốc tập trung mạnh vào lĩnh vực chế tạo, đặc biệt là năng lượng mới, vật liệu pin và sản xuất công nghệ cao. Các doanh nghiệp như INV New Material Technology và Gold Peak Technology Group đã triển khai cơ sở sản xuất tại Malaysia, góp phần nâng cấp chuỗi giá trị công nghiệp địa phương.

Giới phân tích nhận định, sự gia tăng mạnh mẽ của đầu tư Trung Quốc phản ánh xu hướng dịch chuyển chuỗi cung ứng sang Đông Nam Á, đồng thời cho thấy vai trò ngày càng lớn của Trung Quốc trong nền kinh tế Malaysia.

(ii) Với Indonesia

Indonesia đang lên kế hoạch siết chặt thương mại điện tử từ Trung Quốc. Cụ thể, Bộ trưởng Tài chính Indonesia Purbaya Yudhi Sadewa đã bày tỏ lo ngại về sự thống trị ngày càng gia tăng của sản phẩm và nền tảng Trung Quốc trong hệ sinh thái thương mại điện tử Indonesia. Ông Purbaya dẫn ra nhiều phản ánh từ người dân về tình trạng hàng hóa nhập khẩu giá rẻ từ Trung Quốc xuất hiện tràn lan trên nhiều nền tảng trong nước. Bộ trưởng Tài chính Indonesia Purbaya Yudhi Sadewa cho biết chính phủ đang xây dựng chiến lược nhằm đảm bảo hàng hóa trong nước có thể “cạnh tranh và lấy lại vị thế trên sàn thương mại”.

Trước đó vào năm 2023, Bộ trưởng Hợp tác xã và Doanh nghiệp nhỏ và vừa Indonesia từng đề xuất cấm TikTok Shop.

IV. Các chính sách của Trung Quốc

1. Kỳ họp Lương hội năm 2026

Từ ngày 04-12/3/2026, Kỳ họp Lương hội năm 2026 diễn ra tại Bắc Kinh, Trung Quốc, trong đó đã thông qua Cương yếu Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 và các định hướng chính sách phát triển kinh tế xã hội năm 2026, cụ thể:

- Cương yếu Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 đặt ra: (i) 20 chỉ tiêu chính trong đó có 03 chỉ tiêu tập trung vào tăng trưởng, cơ cấu và tính hiệu quả, đề xuất duy trì tăng trưởng GDP trong phạm vi hợp lý phù hợp với các mục tiêu hàng năm, tăng gấp đôi GDP bình quân đầu người vào năm 2035 so với năm 2020 và đạt đến trình độ của các nước phát triển trung bình, 03 chỉ tiêu về phát triển dựa trên đổi mới sáng tạo, 7 chỉ tiêu về đảm bảo phúc lợi người dân, 05 chỉ tiêu về phát triển xanh và ít carbon, 02 chỉ tiêu về củng cố nền tảng an ninh quốc gia trong lĩnh vực năng lượng và lương thực; (ii) 4 nhiệm vụ chiến lược quan

trọng gồm phát triển chất lượng cao, làm mạnh vòng tuần hoàn trong nước, thúc đẩy thịnh vượng chung và điều phối chung phát triển và an ninh; (iii) Đề xuất 109 công trình, dự án trọng điểm thuộc 6 lĩnh vực gồm dẫn dắt phát triển lực lượng sản xuất chất lượng mới, xây dựng hệ thống hạ tầng hiện đại, thúc đẩy phát triển tích hợp thành thị - nông thôn, bảo đảm và cải thiện dân sinh, thúc đẩy chuyển đổi xanh, carbon thấp, bảo đảm an ninh trong các lĩnh vực trọng điểm.

- Về mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội năm 2026, Trung Quốc đặt mục tiêu tăng trưởng GDP trong khoảng 4,5-5%, tỷ lệ thất nghiệp khu vực thành thị khoảng 5,5%, tạo mới trên 12 triệu việc làm, CPI tăng khoảng 2%; thu nhập người dân đồng bộ với tăng trưởng kinh tế, cán cân quốc tế cơ bản cân bằng.

- Các định hướng chính sách vĩ mô gồm: (i) Tiếp tục thực hiện chính sách tài khóa tích cực hơn; bố trí thâm hụt ngân sách khoảng 4% GDP, quy mô 5,89 nghìn tỷ Nhân dân tệ, tăng 230 tỷ Nhân dân tệ so với năm 2025; nâng quy mô chi ngân sách công lần đầu vượt ngưỡng 30 tỷ Nhân dân tệ, tăng khoảng 1,27 nghìn tỷ Nhân dân tệ so với năm 2025; (ii) Dự kiến phát hành 1,3 nghìn tỷ Nhân dân tệ trái phiếu quốc gia đặc biệt siêu dài hạn; phát hành 300 tỷ Nhân dân tệ trái phiếu quốc gia đặc biệt bổ sung vốn ngân hàng thương mại quốc doanh, bố trí 4,4 nghìn tỷ Nhân dân tệ trái phiếu địa phương; tối ưu cơ cấu chi theo hướng ưu tiên kích thích tiêu dùng, đầu tư con người và an sinh dân sinh, bảo đảm ba bảo đảm (lương, vận hành bộ máy, an sinh cơ sở); siết kỷ luật tài chính, kiểm soát chi tiêu thông thường; (iii) Tiếp tục thực hiện chính sách tiền tệ nới lỏng thích hợp; lấy tăng trưởng ổn định và phục hồi mặt bằng giá làm trọng tâm điều hành; linh hoạt sử dụng công cụ giảm tỷ lệ dự trữ bắt buộc và giảm lãi suất, duy trì thanh khoản dồi dào; bảo đảm tăng trưởng tài trợ xã hội và cung tiền phù hợp với mục tiêu kinh tế; định hướng tài chính hỗ trợ nội nhu, đổi mới khoa học – công nghệ và doanh nghiệp nhỏ và vừa; giảm chi phí tài trợ tổng hợp; giữ ổn định tỷ giá Nhân dân tệ ở mức hợp lý và cân bằng; (iv) Tăng cường sự phối hợp giữa các biện pháp cải cách và chính sách kinh tế vĩ mô; dùng cải cách tháo gỡ điểm nghẽn; tăng cường phối hợp tài khóa – tiền tệ - việc làm – công nghiệp theo “tổ hợp chính sách” liên ngành đồng bộ; hoàn thiện cơ chế quản lý kỳ vọng, củng cố niềm tin toàn xã hội.

- 10 nhiệm vụ công tác trọng tâm về kinh tế - xã hội năm 2026 gồm: (i) Ra sức xây dựng thị trường lớn trong nước; (ii) Đẩy nhanh nuôi dưỡng và làm lớn mạnh động lực tăng trưởng mới; (iii) Đẩy nhanh tự lực, tự cường khoa học công nghệ trình độ cao; (iv) Tiếp tục đi sâu cải cách các lĩnh vực trọng điểm; (v) Tiếp tục mở rộng mở cửa đối ngoại trình độ cao; (vi) Thúc đẩy vững chắc chấn hưng toàn diện nông thôn; (vii) Thúc đẩy đô thị hóa kiểu mới và phối hợp phát triển giữa các vùng miền; (viii) Nỗ lực lớn hơn để bảo đảm và cải thiện dân sinh; (ix) Đẩy nhanh chuyển đổi xanh toàn diện; (x) Tăng cường năng lực phòng

ngừa, hóa giải rủi ro trong lĩnh vực trọng điểm và xây dựng năng lực bảo đảm an ninh.

2. Ứng phó trước rủi ro về an ninh năng lượng

Trong những năm gần đây, giá xăng dầu ở Trung Quốc được điều chỉnh theo cơ chế giá hiện hành. Theo đó, giá bán lẻ tối đa của xăng và dầu diesel dựa trên “rổ” giá dầu thô quốc tế và được điều chỉnh 10 ngày làm việc một lần. Nếu 10 ngày làm việc trước khi điều chỉnh giá, giá dầu thô quốc tế cao hơn 130 USD/thùng hoặc thấp hơn 40 USD/thùng, Chính phủ sẽ thực hiện các biện pháp kiểm soát giá. Nếu giá trung bình dầu thô quốc tế tiếp tục tăng vượt ngưỡng 130 USD/thùng (tương đương với giá xăng dầu trong nước cao hơn 10 Nhân dân tệ/lít), giá trần sẽ được kích hoạt. Đối với phần vượt quá mức trần, giá bán lẻ tối đa của xăng và dầu diesel sẽ không tăng hoặc chỉ tăng nhẹ. Đối lại, Chính phủ có thể thực hiện một số chính sách hỗ trợ về tài chính và thuế, để ổn định nguồn cung.

Ngày 23/3/2026, Ủy ban Phát triển và Cải cách quốc gia Trung Quốc ra thông báo về điều chỉnh giá xăng dầu, cụ thể bắt đầu từ 24h ngày 23/3/2026, giá xăng và dầu diesel trong nước (loại tiêu chuẩn) sau khi điều tiết sẽ chỉ tăng 1.160 Nhân dân tệ và 1.115 Nhân dân tệ mỗi tấn thay vì tăng 2.205 Nhân dân tệ và 2.120 Nhân dân tệ mỗi tấn.

3. Thúc đẩy tiêu dùng

- Ngày 13/3/2026, lễ khởi động “Mùa tiêu dùng thiết bị gia dụng, sản phẩm số và sản phẩm thông minh toàn quốc năm 2026” đã được tổ chức tại thành phố Thượng Hải, Trung Quốc.

Bộ Thương mại Trung Quốc cho biết sẽ quán triệt và triển khai sâu sắc các quyết sách, bố trí công tác của Trung ương Đảng và Quốc vụ viện, kiên trì thúc đẩy theo mô hình hai động lực “chính sách + hoạt động”, dựa trên chính sách đổi cũ lấy mới đối với hàng tiêu dùng, tổ chức triển khai chuỗi hoạt động trong khuôn khổ “Mùa tiêu dùng thiết bị gia dụng, sản phẩm số và sản phẩm thông minh toàn quốc năm 2026”.

Sự kiện lần này đặt địa điểm chính tại Thượng Hải, đồng thời phối hợp tổ chức tại ba địa phương gồm Liêu Ninh, Quảng Đông và Tứ Xuyên. Chương trình được triển khai theo mô hình “đông - tây – nam - bắc, bốn địa phương khởi động trước, sau đó mở rộng trên toàn quốc”, thúc đẩy sự phối hợp giữa chính quyền, hiệp hội ngành nghề, doanh nghiệp, các nền tảng thương mại, cơ quan truyền thông và tổ chức tài chính, qua đó hình thành sức mạnh tổng hợp và tạo môi trường thuận lợi cho việc thực thi chính sách.

- Bộ Thương mại Trung Quốc và 9 cơ quan khác đã công bố “Chính sách và biện pháp thúc đẩy xuất khẩu dịch vụ du lịch và mở rộng tiêu dùng nhập cảnh”, trong đó đề xuất 16 biện pháp chính sách cụ thể thuộc 7 lĩnh vực, trong đó:

(i) Tập trung vào mục đích nhập cảnh của khách quốc tế bao gồm như mua sắm du lịch, hội chợ triển lãm thương mại, xem thi đấu biểu diễn, tiêu dùng ý tế sức khỏe, giáo dục đào tạo,... để đưa ra một loạt biện pháp từ các góc độ khác nhau.

(ii) Các biện pháp chính sách đề xuất xây dựng thương hiệu du lịch quốc gia, tăng cường tiếp thị toàn cầu, tiếp tục hoàn thiện chính sách thị thực,... để thu hút ngày càng nhiều du khách quốc tế “muốn đến Trung Quốc”, “có thể đến Trung Quốc”. Đồng thời thực thi hàng loạt biện pháp tạo thuận lợi trong thanh toán, hoàn thuế, thông tin liên lạc, du lịch, mua vé,...

(iii) Tăng cường liên kết hợp tác giữa các bộ, ban, ngành. Các biện pháp chính sách trọng điểm được đề xuất tiếp tục tối ưu hóa phát triển du lịch nhập cảnh, thúc đẩy kết nối dữ liệu giữa các khu vực, tăng cường giám sát và phản hồi dữ liệu, nâng cao tính thuận tiện của dịch vụ số hóa cho khách nhập cảnh, khuyến khích các địa phương kết nối, bảo đảm cơ sở hạ tầng tiêu dùng.

4. Thúc đẩy tiến độ triển khai nhiều công trình trọng điểm tại các địa phương

Tại nhiều địa phương của Trung Quốc, một loạt dự án công trình trọng điểm đang được đẩy nhanh xây dựng, góp phần mở ra cục diện mới cho phát triển kinh tế chất lượng cao. Cụ thể:

(i) Ngày 18/3, đoạn Vân Nam của tuyến đường sắt cao tốc Du Khôn (Trùng Khánh - Côn Minh) chính thức bắt đầu thi công lắp đặt đường ray. Tuyến đường sắt cao tốc Du Khôn là một bộ phận quan trọng của hành lang Kinh - Côn trong mạng lưới đường sắt cao tốc “tám trục dọc - tám trục ngang” của Trung Quốc, với tổng chiều dài khoảng 700 km, đồng thời cũng là tuyến đường sắt cao tốc đầu tiên tại tỉnh Vân Nam được thiết kế với tốc độ 350 km/giờ. Sau khi đưa vào khai thác, thời gian di chuyển từ Trùng Khánh đến Côn Minh sẽ được rút ngắn từ khoảng 5 giờ hiện nay xuống còn khoảng 2 giờ 30 phút.

(ii) Ngày 18/3/2026, cụm công trình đầu mối Thanh Niên, một trong ba đầu mối vận tải đường thủy của kênh đào Bình Lục, đã bắt đầu công tác chạy thử không nước đối với từng máy và từng âu tàu. Kênh đào Bình Lục có tổng chiều dài 134,2 km, là công trình nòng cốt của tuyến hành lang đất liền-biển mới, dự kiến sẽ được thông tuyến toàn bộ trong năm nay. Sau khi đi vào vận hành, tuyến kênh này sẽ trở thành hành lang ra biển có cự ly ngắn nhất, hiệu quả kinh tế cao nhất và thuận tiện nhất đối với khu vực Tây Nam Trung Quốc.

(iii) Tại tỉnh Liêu Ninh, cây cầu vượt biển dài nhất khu vực Đông Bắc Trung Quốc, cầu Đại Liên Trường Hải, đã khởi công khoan cọc móng đầu tiên của nhịp thông thuyền chính, đánh dấu việc công trình bước vào giai đoạn thi công kết cấu phần dưới có độ khó cao nhất. Cầu Trường Hải có tổng chiều dài 25,5 km, được thiết kế với tốc độ 80 km/giờ, dự kiến hoàn thành và đưa vào

khai thác năm 2029; khi đó sẽ chấm dứt hoàn toàn tình trạng các đảo tại địa phương phải phụ thuộc vào giao thông đường thủy bằng tàu thuyền.

(iv) Tại đảo Sùng Minh (Thượng Hải), dự án điện gió có sản lượng phát điện hằng năm đạt 100 triệu kWh đã bước vào giai đoạn then chốt, với việc lắp đặt cánh tuabin gió chính thức được triển khai. Dự án lắp đặt tổng cộng 7 tổ máy, dự kiến sẽ hòa lưới phát điện vào cuối năm 2026; sản lượng điện hằng năm đủ đáp ứng nhu cầu sử dụng điện trong một năm của khoảng 20.000 hộ gia đình.

5. Thúc đẩy thương mại điện tử xuyên biên giới

Theo thông tin do Tổng cục Hải quan Trung Quốc công bố ngày 16/3/2026, Trung Quốc dự kiến mở rộng chương trình thí điểm tạo thuận lợi thương mại xuyên biên giới lên 45 thành phố trong năm 2026, tăng từ 25 thành phố của năm 2025. 20 thành phố mới trong danh sách thí điểm gồm Trường Xuân, Tô Châu, Kim Hoa, Tuyên Châu, Nam Xương, Yên Đài, Vũ Hán, Trường Sa, Chu Hải, Nam Ninh, Côn Minh và Tây An. Chương trình thí điểm kéo dài sáu tháng, do Tổng cục Hải quan Trung Quốc phối hợp với 23 bộ, ngành liên quan triển khai.

Theo kế hoạch, các cơ quan chức năng Trung Quốc sẽ áp dụng một loạt biện pháp mới nhằm nâng cấp hoạt động thương mại hàng hóa, mở rộng thương mại dịch vụ, đồng thời thúc đẩy thương mại số và thương mại xanh. Các giải pháp được triển khai theo hướng đồng bộ, tập trung cải tiến quy trình giám sát hải quan, nâng cấp dịch vụ cho các mô hình thương mại quốc tế mới và tăng hiệu quả vận hành logistics xuyên biên giới. Bên cạnh đó, cơ quan chức năng cũng đẩy mạnh chuẩn hóa quy định theo thông lệ quốc tế, đồng thời tăng cường hỗ trợ doanh nghiệp trong các hoạt động xuất nhập khẩu.

6. Tối ưu hóa bố trí thủy điện nhỏ

Bộ Thủy lợi, Ủy ban Phát triển và Cải cách Quốc gia và sáu cơ quan khác của Trung Quốc đã cùng ban hành “Ý kiến chỉ đạo về việc đẩy nhanh chuyển đổi xanh và phát triển chất lượng cao thủy điện nhỏ”, trong đó có một số nội dung như sau:

(i) Đến năm 2035, các nhà máy thủy điện về cơ bản cần đạt được hoạt động thông minh, tập trung và tiêu chuẩn hóa, hình thành mô hình phát triển chất lượng cao thủy điện nhỏ phù hợp với chuyển đổi xanh toàn diện trong phát triển kinh tế và xã hội.

(ii) Việc phát triển và xây dựng thủy điện nhỏ cần được kiểm soát chặt chẽ và việc xây dựng các nhà máy thủy điện nhỏ mới bị nghiêm cấm trong các đường ranh giới đỏ bảo vệ sinh thái, khu bảo tồn thiên nhiên và các đoạn sông bị cấm phát triển.

(iii) Đề xuất thực hiện hành động nâng cấp và chuyển đổi thủy điện nhỏ, tập trung vào việc thúc đẩy phát triển thông minh, chuyên sâu và tiêu chuẩn hóa; cải thiện các biện pháp bảo vệ và phục hồi sinh thái, xác định khoa học dòng

chảy sinh thái cho các khu vực có khu bảo tồn thiên nhiên hoặc các đối tượng được bảo vệ quan trọng; nâng cao năng lực sản xuất an toàn của thủy điện nhỏ, liên tục củng cố an toàn đập và thực hiện nghiêm túc các chỉ thị điều độ kiểm soát lũ lụt trong mùa lũ.

(iv) Đề xuất tích hợp chuyển đổi xanh thủy điện nhỏ với việc xây dựng các hệ thống năng lượng nông thôn mới, phát triển du lịch sinh thái - văn hóa để thúc đẩy sự thịnh vượng của nông thôn.

7. Xây dựng Danh mục sản phẩm công nghiệp trọng điểm kinh doanh trực tuyến

Tổng cục Quản lý Thị trường Trung Quốc đã xây dựng “Danh mục sản phẩm công nghiệp trọng điểm kinh doanh trực tuyến (phiên bản 2026) (dự thảo lấy ý kiến)” (sau đây gọi tắt là “Danh mục”) và chính thức công bố lấy ý kiến rộng rãi từ nay đến ngày 26/4/2026.

Theo dự thảo, “Danh mục” bao gồm 85 loại sản phẩm, được xây dựng trên cơ sở các mặt hàng thuộc diện quản lý theo giấy phép sản xuất công nghiệp, chứng nhận bắt buộc, cũng như các sản phẩm liên quan trực tiếp đến sức khỏe con người và an toàn tính mạng, tài sản có quy định tiêu chuẩn quốc gia bắt buộc. Các sản phẩm trong “Danh mục” được phân loại theo chức năng và đối tượng sử dụng, gồm: (i) 9 nhóm với 20 chủng loại sản phẩm thuộc diện quản lý giấy phép sản xuất công nghiệp, như xi măng, bộ điều áp khí dầu mỏ hóa lỏng, mũ bảo hộ an toàn; (ii) 11 nhóm với 46 chủng loại sản phẩm thuộc diện chứng nhận bắt buộc, như bình nước nóng điện, pin sạc dự phòng; (iii) 7 nhóm với 19 chủng loại sản phẩm không thuộc diện cấp phép sản xuất hoặc chứng nhận bắt buộc, nhưng liên quan đến an toàn sức khỏe và tài sản, có tiêu chuẩn quốc gia bắt buộc, như khóa cửa, đồ dùng học sinh.

Đáng chú ý, “Danh mục” sẽ được áp dụng theo cơ chế quản lý động, trên cơ sở đặc điểm sản phẩm kinh doanh trực tuyến, mức độ rủi ro và tình hình chất lượng an toàn, để kịp thời điều chỉnh, cập nhật và công bố dưới hình thức thông báo, bảo đảm phù hợp với yêu cầu quản lý trong từng giai đoạn.

8. Nâng cao năng lực bảo đảm chuỗi công nghiệp và chuỗi cung ứng

Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc cùng 7 cơ quan của Trung Quốc đã ban hành “Phương án hành động đẩy nhanh bồi dưỡng doanh nghiệp đầu tàu trong lĩnh vực giao thông logistics, nâng cao năng lực bảo đảm chuỗi công nghiệp và chuỗi cung ứng”, đặt mục tiêu đến năm 2030 xây dựng khoảng 100 nhà cung cấp dịch vụ logistics tích hợp và trên 10 doanh nghiệp đầu tàu có sức cạnh tranh quốc tế, qua đó nâng cao hiệu quả vận hành và khả năng chống chịu của ngành.

Phương án tập trung xử lý các “điểm nghẽn” lớn hiện nay, theo đó:

(i) Định hướng thúc đẩy phát triển quy mô hóa, mạng lưới hóa thông qua liên kết, sáp nhập, chia sẻ tài nguyên và tối ưu bố trí các hành lang, đầu mối

logistics. Đồng thời, tăng cường ứng dụng công nghệ số như dữ liệu lớn, Internet vạn vật và trí tuệ nhân tạo để nâng cao hiệu quả điều phối, giảm chi phí và tối ưu vận hành.

(ii) Nhấn mạnh đột phá trong vận tải đa phương thức là lĩnh vực còn tồn tại hạn chế về kết nối thông tin và thống nhất tiêu chuẩn giữa các phương thức vận tải. Chính phủ Trung Quốc khuyến khích thành lập liên minh phát triển vận tải đa phương thức, thúc đẩy các mô hình “một chứng từ”, “một container”, chuyển từ dịch vụ “điểm - điểm” sang “tận cửa - tận cửa”, qua đó tích hợp chuỗi vận tải với chuỗi logistics và đổi mới chuỗi cung ứng.

(iii) Thúc đẩy gắn kết sâu giữa logistics và các ngành sản xuất, thương mại nhằm nâng cao hiệu quả chuỗi cung ứng và giảm chi phí toàn xã hội. Chính sách hỗ trợ xây dựng nền tảng kết nối cung - cầu, khuyến khích doanh nghiệp logistics hợp tác dài hạn với doanh nghiệp sản xuất.

V. Phát triển khoa học, kỹ thuật của Trung Quốc

- Theo số liệu do Tổ chức Sở hữu Trí tuệ Thế giới (WIPO) công bố ngày 07/3, năm 2025 Trung Quốc tiếp tục đứng đầu thế giới về số lượng đơn đăng ký sáng chế quốc tế thông qua Hiệp ước Hợp tác Sáng chế (PCT), với tổng cộng 73.718 đơn, tăng 5,3% so với năm trước.

Xếp sau Trung Quốc lần lượt là Mỹ (52.617 đơn), Nhật Bản (47.922 đơn), Hàn Quốc (25.016 đơn) và Đức (16.441 đơn). Trong số các tổ chức của Trung Quốc, tập đoàn Hoa Vi dẫn đầu với 7.523 đơn đăng ký, duy trì vị trí này liên tục từ năm 2017.

Bên cạnh đó, ở lĩnh vực đăng ký thiết kế kiểu dáng ngoại quan, Trung Quốc cũng đứng đầu với 5.911 đơn, tăng 21,4% so với năm trước, vượt qua các nước như Đức, Mỹ, Thụy Sĩ và Ý.

- Trung Quốc công bố kết quả thăm dò khoáng sản mới nhất cho biết, dự án xác minh và thăm dò tài nguyên đất hiếm tại khu mỏ Maoniuping thuộc huyện Miện Ninh, tỉnh Tứ Xuyên xác định được tổng trữ lượng 9,6656 triệu tấn oxit đất hiếm, cùng với quặng fluorit (27,135 triệu tấn) và barit (37,228 triệu tấn).

- Theo Văn phòng Kỹ thuật Không gian có người lái Trung Quốc: Vào lúc 19h35 giờ Bắc Kinh ngày 16/3, sau 7 giờ hoạt động ngoài không gian, phi hành đoàn Thần Châu 21 gồm các phi hành gia Trương Lư, Ngô Phi và Trương Hồng Chương với sự hỗ trợ của cánh tay robot trên trạm vũ trụ và các nhà nghiên cứu mặt đất đã hoàn thành thành công các nhiệm vụ bao gồm lắp đặt thiết bị bảo vệ chống mảnh vỡ không gian.

VI. Đánh giá sơ tại về kinh tế Việt Nam

1. Về kinh tế vĩ mô và thương mại

Dưới góc nhìn của truyền thông Trung Quốc, kinh tế Việt Nam trong những tháng đầu năm 2026 vẫn duy trì được đà tăng trưởng xuất khẩu tương đối tích cực, với kim ngạch xuất khẩu 2 tháng đầu năm tăng khoảng 18,3%, đạt gần 76,4 tỷ USD. Tuy nhiên, đà tăng này đang chịu áp lực rõ rệt từ môi trường bên ngoài, đặc biệt là tác động của xung đột tại Trung Đông. Khủng hoảng địa chính trị đã làm gián đoạn các tuyến vận tải quan trọng, khiến chi phí logistics tăng khoảng 30-40%, thời gian giao hàng kéo dài thêm 7-14 ngày, từ đó làm suy giảm năng lực cạnh tranh của hàng xuất khẩu Việt Nam.

Bên cạnh đó, cán cân thương mại có xu hướng chuyển sang nhập siêu, với mức nhập siêu khoảng 3,5 tỷ USD trong nửa đầu tháng 3/2026. Truyền thông Trung Quốc cho rằng đây là biểu hiện rõ nét của mô hình tăng trưởng dựa nhiều vào nhập khẩu đầu vào, khi Việt Nam nhập khẩu lượng lớn nguyên vật liệu và linh kiện phục vụ sản xuất, trong đó có sự phụ thuộc đáng kể vào nguồn cung từ Trung Quốc. Tốc độ tăng nhập khẩu (24,6%) cao hơn xuất khẩu cho thấy nhu cầu đầu vào cho sản xuất đang tăng nhanh hơn khả năng tạo ra giá trị xuất khẩu, qua đó làm gia tăng áp lực lên cán cân thương mại và ổn định kinh tế vĩ mô.

2. Về cơ cấu kinh tế và phụ thuộc bên ngoài

Báo chí Trung Quốc đặc biệt nhấn mạnh vai trò chi phối của khu vực doanh nghiệp FDI trong cơ cấu thương mại Việt Nam. Số liệu cho thấy, khu vực này chiếm khoảng 78–79% tổng kim ngạch xuất khẩu và hơn 70% kim ngạch nhập khẩu. Tính đến giữa tháng 3/2026, xuất khẩu của khối FDI đạt khoảng 76,7 tỷ USD, tăng 30% so với cùng kỳ, tiếp tục là động lực chính của tăng trưởng.

Ở chiều ngược lại, cơ cấu nhập khẩu cho thấy tới 94% là nguyên liệu sản xuất. Riêng trong tháng 1/2026, Việt Nam nhập khẩu từ Trung Quốc khoảng 19 tỷ USD và nhập siêu khoảng 12,7 tỷ USD, tăng hơn 50% so với cùng kỳ. Trong khi đó, xuất siêu sang Mỹ đạt khoảng 12-19 tỷ USD tùy cách tính. Các số liệu này được sử dụng để minh họa mô hình “nhập khẩu - gia công - tái xuất”, đồng thời phản ánh mức độ phụ thuộc đáng kể của Việt Nam vào chuỗi cung ứng khu vực, đặc biệt là Trung Quốc.

3. Về thương mại điện tử và cạnh tranh thị trường

Trong lĩnh vực thương mại điện tử, các phân tích của báo chí Trung Quốc ghi nhận xu hướng vừa mở rộng quy mô vừa gia tăng kiểm soát. Số lượng người bán trên 4 nền tảng lớn (Shopee, TikTok Shop, Lazada, Tiki) đã giảm xuống còn khoảng 602.000, giảm hơn 7% so với cùng kỳ, tương đương gần 48.000 cửa hàng rút lui trong một năm. Ngược lại, các gian hàng chính hãng chỉ chiếm hơn 2% số lượng người bán nhưng đóng góp tới 30% doanh thu toàn nền tảng. Đồng thời, Shopee và TikTok Shop được cho là đang chi phối tới 97% thị phần logistics thương mại điện tử, phản ánh mức độ tập trung rất cao. Bên cạnh đó,

việc các nền tảng tăng phí lên 10-15% trong năm 2025 tiếp tục tạo áp lực chi phí, góp phần thúc đẩy quá trình “thanh lọc” thị trường và củng cố vị thế của các doanh nghiệp lớn.

4. Về các ngành xuất khẩu chủ lực

Báo chí Trung Quốc cũng đưa ra nhiều số liệu để làm rõ những khó khăn của các ngành xuất khẩu chủ lực. Trong ngành dệt may, hơn 70% nguyên liệu phụ thuộc nhập khẩu, khiến chi phí sản xuất nhạy cảm với biến động giá dầu; khi giá dầu vượt 100 USD/thùng, giá sợi tổng hợp và hóa chất tăng mạnh. Xung đột Trung Đông làm chi phí vận tải tăng 2–3 lần, phụ phí chiến tranh lên tới 2.000-4.000 USD/container, trong khi vận tải hàng không tăng giá 70–100%. Thời gian giao hàng kéo dài thêm 14-20 ngày, ảnh hưởng lớn đến các đơn hàng thời trang nhanh. Ngoài ra, khoảng 200 triệu USD đơn hàng/năm sang Trung Đông đối mặt nguy cơ trì hoãn hoặc hủy bỏ.

Đối với nông sản, xuất khẩu thủy sản sang Mỹ giảm khoảng 3%, trong khi ngành điều dự báo nhu cầu từ Trung Đông giảm khoảng 10% và đối mặt thuế 15% từ Mỹ trong ngắn hạn. Những số liệu này được sử dụng để củng cố nhận định rằng các ngành xuất khẩu của Việt Nam, dù quy mô lớn, vẫn chịu áp lực đáng kể từ chi phí logistics, rủi ro thị trường và sự phụ thuộc vào nguồn đầu vào nhập khẩu./.
